

Mässling - vårdhygieniska rekommendationer -Hälso- och sjukvård Region Gävleborg

Innehåll

1.	Syfte och omfattning	1
2.	Allmänt	1
3.	Ansvar och roller	2
4.	Beskrivning	2
4.1.	Smittsamhet.....	2
4.2.	Immunitet.....	2
4.3.	Mottagning.....	2
4.4.	Vårdavdelning.....	2
4.5.	Transport.....	3
4.6.	Smittspårning.....	3
4.6.1.	Patienter	3
4.6.2.	Personal	4
4.7.	Diagnostik.....	4
4.8.	Städning och rengöring	4
5.	Plan för kommunikation och implementering	4
6.	Dokumentinformation	4
7.	Referenser	4
1.	Bilaga 1 Smittspårningslista Mässling.....	5

1. Syfte och omfattning

Syftet med rutinen är att förhindra smittspridning av mässling i samband med vård, undersökningar och behandling inom hälso- och sjukvård Region Gävleborg. Patientens medicinska omhändertagande får inte förhindras eller fördröjas på grund av mässling.

Detta dokument omfattas av all vård och omsorg i Region Gävleborg.

2. Allmänt

Mässling (morbilli) orsakas av ett virus som är mycket smittsamt eftersom det sprids via luftburen smitta. Symtom är hög feber, snuva, torrhosta och ögonirritation. Efter några dagar är det vanligt att patienten får förändringar i munslemhinnan (Kopliks fläckar) och efter ungefär 5 dagar kommer utslag som börjar i ansiktet och sedan breder ut sig över kroppen. I samband med utslagen kan patientens tillstånd försämrats. I princip alla som kommer i kontakt med viruset blir smittade. Inkubationstiden är omkring 10 dagar. Vaccin mot mässling ingår i det nationella vaccinationsprogrammet i Sverige sedan 1982. Mässling är en av de mest smittsamma sjukdomarna som finns och är anmälnings- och smittspårningspliktig.

Mer information finns här:

- [Sjukdomsinformation om mässling \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/sjukdomsinformation-om-massling)
- [Mässling \(morbilli\) - Internetmedicin](#)

3. Ansvar och roller

Verksamhetschefen och vårdenhetschefen/enhetschefen ansvarar för att rutinen är känd och tillämpas inom verksamheten.

Medarbetare ansvarar för att följa rutinen.

4. Beskrivning

4.1. Smittsamhet

En patient med mässling är smittsam 4 dygn före debut av hudutslag till och med 4 dygn efter hudutslagens debut. Inkubationstiden är omkring 10 dygn (men kan variera mellan 7-18 dygn). Rummet där en person med mässling har vistats i räknas som smittsam 2 h efter att personen lämnat rummet.

4.2. Immunitet

Tidigare genomgången mässling eller vaccination med två doser ger immunitet.

4.3. Mottagning

Vid misstanke om mässling ska patienten om möjligt bedömas/undersökas utomhus eller i bil. På akutmottagningen i Gävle ska patienten direkt utifrån tas in på isoleringsrummet med ventilation för luftburen smitta.

Om patient som redan befinner sig på mottagningsrum misstänks ha mässling:

- Stäng dörren till det rum patienten befinner sig i
- Endast personal som har immunitet får gå in till patienten
- Personalen börjar använda andningskydd klass FFP3 (med eller utan ventil).
- Se till att patienten inte går ut ur rummet
- Kontakta Vårdhygien (vardagar 9-15, tel. 026- 15 51 65) (jourtid kontaktas infektionsjour 026-15 40 00) för vidare åtgärder

4.4. Vårdavdelning

Vid misstänkt mässling på en vårdavdelning ska följande punkter utföras:

- Personalen som upptäcker en patient med misstänkt mässling informerar omedelbart ansvarig läkare
- Endast personal med immunitet får gå in till patienten
- Börja använd andningskydd klass FFP3 (med eller utan ventil)
- Ansvarig läkare på avdelningen gör en bedömning av aktuell patient. Om misstanke kvarstår kontaktas Vårdhygien och infektionsjour (jourtid enbart infektionsjour)
- I samråd med infektionsläkare flyttas patienten till isoleringsrum på Infektionsavdelning 120 Gävle sjukhus. För information angående transport, se [punk 4.5](#).
- Påbörja smittspårning enligt [punkt 4.6](#).

- Undersökningar och behandlingar ska i första hand utföras på vådrummet. Vid akuta situationer måste mottagande enhet informeras om risk för luftburen smitta. Mottagande enhet kan behöva evakuera patienter och personal som saknar immunitet.

4.5. Transport

Undersökningar ska så långt som möjligt utföras på vådrummet/undersökningsrummet. Om ytterligare undersökningar krävs kan mottagande enhet behöva evakuera patienter och personal som saknar immunitet. Poängtera angående 2h smittsamhet av rummet/korridor osv. De personer som transporterar patienten ska ha immunitet och bära andningsskydd klass FFP3 (med eller utan ventil). Patienten ska bära andningsskydd FFP3 UTAN ventil. Transport av patienten ska ske utomhus:

- Gående
- Privat bil (ex närstående skjutsar patienten)
- Ambulanstransport
- om detta ej är möjligt kontakta Vårdhygien dagtid (026-15 51 65), jourtid kontaktas infektionsjouren via växeln (026-15 40 00)

4.6. Smittspårning

Syftet med smittspårningen är att identifiera exponerade patienter som inte har immunitet och det är av stor vikt att detta görs så snabbt som möjligt. VEC ansvarar för smittspårningen och läkare på berörd enhet ansvarar för kontroll av immunitet av exponerade patienter. Personer som inte har immunitet är bland annat:

- Barn under 18 månaders ålder som inte hunnit få sin första vaccinationsdos
- Icke immuna personer som var för gamla för att vaccineras när mässlingvaccinet introducerades som barnvaccin i Sverige (1982)
- personer som frivilligt av olika skäl avstått från vaccination
- personer som invandrat till Sverige som varken haft sjukdomen eller blivit vaccinerade (alla barn under 18 år erbjuds vaccination i Sverige)
- immunsupprimerade patienter
- gravida

Smittspårning görs alltid av den mottagning eller avdelning där patienten med mässling upptäcks. Kontakta Vårdhygien dagtid (026-155165), jourtid kontaktas infektionsjouren via växeln (026-154000).

4.6.1. Patienter

I smittspårning skall samtliga patienter som anses vara exponerade skrivas upp på smittspårningslista: [Bilaga 1 Smittspårningslista Mässling](#)

- Patienter som vistats i samma rum (t.ex. väntrum, vårdsal, undersökningsrum) samtidigt som indexpatienten

- Patienter som vistats i samma rum eller korridor inom 2 h från det att indexpatienten lämnat rummet

Gör skyndsamt en riskbedömning av patienterna på smittspårningslistan och gör en ny lista på de patienter som inte bedöms vara immuna. Vid osäkerhet angående immunitet, kontakta berörd patient. Kontakta infektionsjour angående vidare handläggning kring profylax till icke immuna patienter som blivit exponerade.

4.6.2. Personal

VEC/HR ansvarar för att anställd personal har immunitet mot mässling. Om icke immun personal exponeras kontaktas ansvarig VEC och Vårdhygien (under jourtid kontaktas infektionsjouren) för vidare handläggning.

4.7. Diagnostik

Se provtagningsansningar: [Provtagningsansningar \(regiongavleborg.se\)](https://regiongavleborg.se/Provtagningansvisningar)

4.8. Städning och rengöring

Daglig städning ska utföras av lokalvårdare med känd immunitet. Viktigt att informera lokalvården om att ta på sig andningsskydd klass FFP3. Daglig städning sker enligt ordinarie rutiner. Säkerhetsställ att lokalvårdaren vet hur andningsskydd ska sättas på och användas för att det ska ge optimalt skydd. Om rummet ska städas av lokalvårdare utan känd immunitet ska rummet stå tomt i 2 h innan städningen påbörjas.

5. Plan för kommunikation och implementering

För hälso- och sjukvård inom Region Gävleborg utses kvalitetssamordnare till extrauppföljare och ansvarar för att rutinen sprids inom berörda verksamhetsområden. Kvalitetssamordnare informerar Verksamhetschef och Vårdenhetschef om rutinen och dessa ansvarar för att rutinen blir känd, implementerad och tillämpas. För privata hälsocentraler skickas uppdatering av rutin till Hälsovalskontorets funktionsbrevlåda (halsoval@regiongavleborg.se) och sprids därifrån vidare till chefer som ser till att rutinen blir känd, implementerad och tillämpas.

6. Dokumentinformation

Dokumentet har utarbetats av Vårdhygien.

7. Referenser

Dokumentnamn	Plats
Mässling (morbilli) - Internetmedicin	Internetmedicin.se
Provtagningsanvisningar - Region Gävleborg (regiongavleborg.se)	regiongavleborg.se
Sjukdomsinformation om mässling — Folkhälsomyndigheten (folkhalsomyndigheten.se)	Folkhälsomyndigheten.se

